

kandidaten doorlopen en er een plusje of een minnetje bij zetten. Maar hij is bepaald niet de eerste aan wie ik denk. Volgens mij zitten er uitstekende mensen bij DNB. Zoals Lex Hoogduin, niet iemand met een politieke achtergrond. Hij heeft bij de Rabobank gewerkt, heeft dus ook ervaring buiten de toezichthouder. Het blijft een politieke benoeming in die zin dat de minister van Financiën daarin een rol heeft. Maar dat is toch iets anders dan dat het automatisch een oud-politicus moet worden. Dat het vaak een politieke benoeming is, is een slechte gewoonte die moet worden doorbroken.”

Welke aanbevelingen van de commissie-De Wit moeten ingevoerd worden?

“Belangrijk is de scheiding tussen spaarbank en zakenbank. Je moet voorkomen dat de kredietwaardigheid van de zakenbank wordt gestut door het spaargeld van de spaarbank. Het gaat in tegen de belangen van een deel van de sector. Zo’n scheiding is ingrijpend, maar zakenbanken nemen grote risico’s, met als onderpand door de overheid gegarandeerd spaargeld. Dat is natuurlijk een idiote situatie.”

Waarom is daar niet eerder iets aan gedaan?

“De toezichthouder was te veel onder invloed komen te staan van de sector zelf. Ze gingen net iets te vaak bij elkaar op de koffie en DNB ging iets te veel rekening houden met de belangen in de sector en te weinig met de publieke belangen.”

Nog meer aanbevelingen direct invoeren?

“De aanbeveling over de Antonvenetariër richtlijn. Die is op initiatief van Nederland gekomen, naar aanleiding van de ervaringen van ABN Amro met Antonveneta. Die richtlijn maakt het moeilijk – om niet te zeggen onmogelijk – de toets op financiële stabiliteit door de minister van Financiën te laten plaatsvinden.”

Moet het depositogarantiestelsel versoerd worden?

“Ik vind dat niet het belangrijkste. De bankheffing is voor de SP wel een belangrijk punt. Als de financiële sector zulke enorme kosten voor de maatschappij kan veroorzaken, dan mogen banken daar een rekening voor betalen.”

Zijn de foute prikkels van torenhoge bonussen nu beperkt?

“Nee, absoluut niet. Er zijn misschien een

paar scherpe randjes afgehaald, maar die bonussen zijn er nog en daarmee ook de perverse prikkels die daarmee samenhangen. Ik heb er geen vertrouwen in dat je die bonussen meer op de lange termijn kunt richten. Het blijft moeilijk, omdat je in de praktijk ziet dat ze dan toch worden gekoppeld aan aandeelhouderswaarde, aan beurskoersen. Ik heb er trouwens ook moeite mee om drie jaar als lange termijn te zien. Politici worden erop afgerekend dat ze alleen maar kijken naar de volgende verkiezingen. Ik vind het ook terecht dat daar kritiek op is. Maar waarom is dan bij bedrijven drie jaar ineens de lange termijn?”

Gaat Zalm een bonus verdienen door ABN Amro met winst te verkopen?

“ABN Amro heeft de overheid tegen de 30 miljard gekost. De kans dat Zalm die bonus verdient lijkt mij ongeveer nul. Dit gaat de maatschappij miljarden kosten. Dat Bos

DNB GING IETS TE VEEL REKENING HOUDEN MET DE SECTORBELANGEN

heeft ingegrepen was noodzakelijk, dat was in het belang van Nederland. Probleem in Nederland is dat er geen goede wetgeving is om dit type ingrepen – nationalisatie – mogelijk te maken. Ik vind dat elke bank die in de problemen komt en failliet driegt te gaan, genationaliseerd moet worden. Dat is de ultieme straf, waarbij aandeelhouders onteigend worden en de maatschappij de grootste kans heeft die kosten te zien terugkomen.”

Moet de overheid behalve banken ook andere bedrijven nationaliseren, zoals TNT?

“Het gaat vooral om banken, maar ook om verzekeraars die in de problemen komen. Daarbuiten zie ik dat niet direct. Maar wij zijn wel voor het terugkopen van TNT. Dat is voor aandeelhouders van belang. De voorstelling van zaken dat fysieke post iets van het verleden is en dat we er geen behoefte meer aan hebben, is onjuist. Tegenover het dalende aantal brieven staat een toename

van de pakketpost. De postdivisie van TNT is nog steeds een zeer winstgevend bedrijf.”

De komende jaren moet de overheid drastisch bezuinigen.

“Ja, zelfs bij ongewijzigd beleid resteert volgens het CPB in 2015 nog een tekort van 2,9 procent. Dat is net onder de 3 procent van het Stabiliteitspact en een halvering ten opzichte van nu, dus we moeten het ook weer niet dramatiseren. Maar het is toch een fors tekort. Dus ook wij vinden dat we tot 2015 het tekort verder moeten beperken. Uiteindelijk moet het richting nul, maar wij pleiten de komende vier jaar voor een bezuiniging van 10 miljard euro. Overigens hebben politici de neiging te zeggen: we gaan zo veel mogelijk ambtenaren ontslaan.”

Dat zeggen ze altijd, het lukt nooit

“Omdat de mogelijkheden op dit punt worden overschat. Wij komen ook met voorstellen daarvoor, keurig doorgerekend door het CPB. Uit die berekeningen blijkt dat het dus wel degelijk kan, het beperken van het aantal ambtenaren. Maar wat het CDA wil, kan niet: het tekort oplossen met meer efficiency bij de overheid, dus minder ambtenaren. Je kunt niet 18 miljard bezuinigen op ambtenaren, dat is echt volstrekt ondenkbaar. Politici moeten niet suggereren dat je alle begrotingsproblemen oplost door een en ander handiger te organiseren. Je moet maatregelen nemen die verder gaan, zoals de beperking van de hypotheekrenteaftrek. Dat is voor politici pas echt moeilijk uit te leggen. De SP wil de aftrek boven hypotheek van 350.000 euro afschaffen – maar wel geleidelijk met het oog op de situatie op de woningmarkt – en de aftrek beperken tot 42 procent.”

Het gaat al heel slecht in de bouw.

“We willen de aftrek nu invoeren, maar geleidelijk. Ja, voor mensen met een hypotheek van 1 miljoen zal het fors minder aftrek betekenen. Dat is ook de bedoeling. Maar er zijn zo weinig mensen die in de gelukkige omstandigheid verkeren dat ze een hypotheek van 1 miljoen hebben, dat heeft op de bouw geen effect.”

Het betekent dat de huizenprijzen dalen.

“Deze plannen hebben we laten doorrekenen door het CPB. Ik verwacht een prijschok van een paar procent op de woningmarkt. Maar dat is binnen twee jaar weer goedgemaakt. Het CPB verwacht dat de woningprijzen de komende jaren met 2,5 procent per jaar stijgen. Het heeft dus een